

Голас Радзімы

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАЙ СЕКЦЫІ КАМІТЭТА ЗА ВЯРТАННЕ НА РАДЗІМУ
І РАЗВІЦЦЕ КУЛЬТУРНЫХ СУВ'ЯЗЕЙ З СУАІЧЫННІКАМІ

БАРАЦЬБА ЗА НОВУЮ АФРЫКУ

Прывітальнае пасланне

М. С. Хрушчова

Старшыня Савета Міністраў СССР М. С. Хрушчоў накіраваў сардэчныя прывітанні ўдзельнікам Усеафрыканскай канферэнцыі кіраўнікоў дзяржаў і ўрадаў незалежных афрыканскіх краін, якая праходзіць у Адзіс-Абебе.

У пасланні адзначаецца, што скліканне такой прадстаўнічай канферэнцыі — пераканаўчы вынік пераможнага шэсця нацыянальна-вызваленчых рэвалюцый, якія змятаюць з твару зямлі рэшткі ганебнай сістэмы каланіялізму і адкрываюць народам дарогу да свабоды, міру і прагрэсу.

Савецкі Саюз, піша далей М. С. Хрушчоў, з разуменнем адносіцца да ідэй афрыканскага адзінства, якая стаіць у цэнтры ўвагі канферэнцыі. Ажыццяўленне гэтай ідэі, народжанай у ходзе вызваленчай барацьбы афрыканскіх народаў, знаходзіць спачуванне і падтрымку з боку ўсіх, хто стаіць за мір і дружбу паміж народамі.

Кіраўнік Савецкага ўрада заяўляе, што ў барацьбе за канчатковую ліквідацыю каланіялізму ва ўсіх яго формах, за ўмацаванне глыбокай самастойнасці і развіццё міжнароднага супрацоўніцтва афрыканскія краіны, як і раней, сустрапаюць не толькі спачуванне, але і дружэлюбную падтрымку савецкага народа і яго ўрада.

(ТАСС).

ПАГЛЯДЗІЦЕ на гэтага волата-прыгажуну, малодшага з бра-тоў слаўнага сямейства беларускіх самазвалаў — «БелАЗ-548», вялікага, магутнага, самага дасканалага ў тэхнічных адносінах з самазвалаў. Малодшага, але вялікага, прыгожага. Сапраўды, хіба не выклікае ён акрамя гонару за тэхнічны прагрэс нашага аўтабудаўніцтва яшчэ і эстэтычную асалоду? Паглядзіце, якая ўдалая ўся яго кампановка, судносіны аб'ёмаў, пластыка, як удала падкрэслівае яна магутнасць машыны, яе функцыянальнае прызначэнне. А гэта ўжо мастацтва — надаць прыгожы знешні выгляд, вобразна раскрыць яе функцыянальную сутнасць. Нездарма ў праекціроўцы новых самазвалаў разам з інжынерамі-канструктарамі ўдзельнічаў і мастак-канструктар.

Складаная задача стаяла перад аўтарамі гэтых машын на чале з галоўным канструктарам Беларускага аўтазавода З. Сіроткіным — стварыць аўтамабіль, які б не толькі адпавядалі ўзросшым патрабаванням народнай гаспадаркі, але і былі бы ўзорам сучаснага айчынага цяжкагрузнага транспарту, маглі бы стаць базавымі мадэлямі для звышцяжкіх грузоваў. Таму ў існуючую канструкцыю 25-тоннага БелАЗа давялося не проста ўнесці карэктывы, а шукаць прынцыпова новыя вырашэнні, якія дазволілі павялічыць магутнасць машын, грузападмальнасць, хуткасць, палепшыць манеўранасць і ўмовы працы на іх, а таксама вонкавы выгляд.

Вось тут і прыйшоў на дапамогу канструктарам мастак. Кожная новая машына, меркаваў ён, павінна і выглядаць па-новаму, несці гэта новае ў сваім выглядзе. Бо пластыка папярэдніх МАЗаў, у тым ліку і эксперыментальнага 40-тоннага самазвала 530 была вельмі грубая, невыразная, пазбаўленая дэкладнасці пабудовы асноўных элементаў. З гэтым згодны былі канструктары. Новыя мадэлі ствараліся ў цесным творчым кантакце інжынераў і мастака.

У выніку атрымаліся машыны вельмі архітэктанічныя па форме, якая удала падкрэслівае канструк-

ВОЛАТ-ПРЫГАЖУН

тарскую задуму, выяўляе ўсе асноўныя кампаненты, раскрывае іх прызначэнне. Магутныя колы прыкрыху скарачонай базе быццам падкрэсліваюць павышаную манеўранасць машын і разам з тым іх устойлівасць, трываласць. Над імі ў выглядзе вялізнага саўка ўзвышаецца кузаў, які звужаецца зза-

ду, што аблягчае разгрузку і надае форме вастрыню і дынамічнасць. Магутны казырок кузава ахоўвае лёгкую празрыстую кабіну ад магчымых удараў пры пагрузцы, і гэта таксама падкрэслена пластыкай.

Дарэчы, сама кабіна — вельмі лёгкая, светлая, пасунутая ў бок ад рухавіка, сваёй асіметрычнай кампановкай надае ўсёй машыне вельмі арыгінальны выгляд. Такі прыём, бадай, упершыню прыменены ў айчынным аўтамабілебудуўніцтве. Але ён лагічны: пры кароткіх перавозках, на якія розлічаны самазвал, няма патрэбы ў вялікай кабіне. Яе зрабілі аднамеснай, што дазволіла скараціць метал, палепшыць агляд і падыход да рухавіка.

І яшчэ адна якасць, пра якую паклапаціліся мастак і канструктары і пра якую неабходна сказаць — гэта маштабнасць члянэнняў самазвала, якая зыходзіць з прапарцыяў чалавека. Узровень апарэжвання, вышыня поручняў, памер сходняў, габарыты кабіны, нават рытм рэбраў кузава падпарадкаваны таму, каб машына, нягледзячы на яе вялізнасць і магутнасць, не прыгнятала чалавека сваімі памерамі. Наадварот, тут усё падкрэслівае, што волат падпарадкаваны чалавеку, што чалавек над ім гаспадар. На такой машыне не толькі зручна, але і прыемна працаваць.

А. ЯУГЕНЬЕУ.



«БелАЗ-548» у час заводскіх выпрабаванняў.

У АДНЫМ СТРАІ, ДА АДНОЙ МЭТЫ

МІТЫНГ ДРУЖБЫ І МАСКВЕ

Звыш трох тыдняў у нашай краіне госціць прэм'ер-міністр Рэспублікі Куба Фідэль Кастра Рус. Ён і яго паплекнікі пабывалі ў розных гарадах, і ўсюды ім быў аказаны брацкі прыём.

Усе сустрэчы на савецкай зямлі з велізарнай сілай паказалі шчырыя сяброўскія адносіны савецкіх людзей да гераічнага кубінскага народа, да яго правадыра — Фідэля Кастра.

І вось адбылася яшчэ адна сардэчная сустрэча з дарагімі кубінскімі гасцямі. Амаль 125 тысяч чалавек запоўнілі трыбуны і поле вялікай спартыўнай арэны Цэнтральнага стадыёна імя Ул. І. Леніна. Перад позіракам адкрываецца яркае, прыгожае, у поўным сэнсе слова вельмінае відовішча. Стракатае летняе адзенне масквічоў спалучаецца са святочным убраннем стадыёна. Усюды флагі.

Дзве гадзіны дня. На ўрадавай трыбуне з'яўляюцца кубінскія сябры, кіраўнікі Камуністычнай партыі і Савецкага ўрада.

На стадыёне знаходзяцца кіраўнікі дыпламатыч-

ных прадстаўніцтваў, акрэдытаваныя ў СССР, а таксама шматлікія замежныя госці.

Над стадыёнам гучаць здравіцы: «Слава КПСС!» «Віва Куба!», «Фідэль — Хрушчоў!».

Мітынг дружбы паміж народамі Савецкага Саюза і Рэспублікі Куба аб'яўляецца адкрытым. Магутна, урачыста гучаць гімны Рэспублікі Куба і Савецкага Саюза. Тысячы людзей апладзіруюць, калі над стадыёнам пралітаюць самалёты, якія нясуць велізарныя савецкі і кубінскія флагі. На светлавым тэатры ўспыхваюць лозунгі, якія выражаюць непарушную дружбу паміж народамі дзвюх краін.

Выступаюць прадстаўнікі працоўных сталіцы: токар станкабудаўнічага завода «Чырвоны пралетарый», лаўрэат Дзяржаўнай прэміі, кіраўнік бригады камуністычнай працы Н. М. Кузьмін, член-карэспандэнт Акадэміі навук СССР, лаўрэат Ленінскай прэміі Н. Г. Басаў, сакратар Маскоўскага гарадскога камітэта ВЛКСМ Б. Н. Пастухоў.

Усе яны сардэчна вітаюць Фі-

Указ Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР Аб прысваенні звання Героя Савецкага Саюза таварышу Фідэлю Кастра Рус

Прызнаючы выдатныя заслугі таварыша Фідэля Кастра Рус у арганізацыі перамаганоснай барацьбы за свабоду і незалежнасць гераічнага кубінскага народа, які ўнёс свой дастойны ўклад у вялікую справу міру і сацыялізму, і адзначаючы яго вялікую ролю ва ўмацаванні і развіцці брацкай савецка-кубінскай дружбы, прысвоіць пер-

шаму сакратару Нацыянальнага кіраўніцтва Адзіннай партыі сацыялістычнай рэвалюцыі і прэм'ер-міністру Рэвалюцыйнага ўрада Рэспублікі Куба таварышу **Фідэлю Кастра Рус** званне **Героя Савецкага Саюза** з уручэннем яму ордэна **Леніна** і медала **«Залатая Зорка»**.

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР
Л. БРЭЖНЕУ.

Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР
М. ГЕАРГАДЗЕ.

дэля Кастра і яго паплекнікаў, звяртаюцца са словамі дружбы і гарахага прывітання да народа Кубы. Прамоўцы падкрэсліваюць, што перамога кубінскай рэвалюцыі — гэта летаніс бяспрашнасці гераічнага народа, які выбраў сваім дэвізам мужныя словы: «Радзіма альбо смерць! Мы пераможам!»

Савецкія людзі, падкрэслівалі выступаўшыя, заўсёды пабрацку дапамагаюць народу Кубы ў будаўніцтве новага жыцця.

Таварышы Кузьмін, Басаў, Пастухоў пажадалі брацкаму кубінскаму народу новых вялікіх пераходаў у барацьбе за ажыццяўленне неўміручых ідэй марк-

сізма-ленінізма, у будаўніцтве сацыялізма на Кубе.

Слова атрымлівае Першы сакратар Цэнтральнага Камітэта КПСС, Старшыня Савета Міністраў СССР М. С. Хрушчоў. На працягу некалькіх мінут грывіць авацыя. На Усходняй трыбуне з'яўляецца лозунг «Слава КПСС», які ўтвараецца ўдзельнікамі мітынгу з флагаў і палотнішчаў. Пад лозунгам выразна вырысоўваецца серп і молат. Хвалямі пракатваецца «Ура!».

Да мікрафона падыходзіць першы сакратар Нацыянальнага кіраўніцтва Адзіннай партыі са-

цыялістычнай рэвалюцыі і прэм'ер-міністр рэвалюцыйнага ўрада Рэспублікі Куба таварыш Фідэль Кастра Рус.

Усе ўстаюць і з вялікай сардэчнасцю, энтузіязмам вітаюць дарагога гасця.

На Усходняй трыбуне выразна вырысоўваецца надпіс на іспанскай мове «Віва Куба!». Унізе на блакітным фоне — адбітак вострава Свабоды. А на тым месцы, дзе знаходзіцца сталіца рэспублікі — Гавана, развіваецца чырвоны сцяг.

Мітынг аб'яўляецца закрытым. Аркестр выконвае гімны Рэспублікі Куба і Савецкага Саюза.

(ТАСС).

ВЁСКА КРОЧЫЦЬ У БУДУЧЫНЮ

КАЛГАС — ГЭТА ШКОЛА КАМУНІЗМА

ДЛЯ СЯЛЯНСТВА

3 Праграмы КПСС.

У Каменцы, Бярозаўцах, Капачаках, у другіх вёсках калгаса «XXII з'езд КПСС» жыўе нямала сялян, якія трыццаць-трыццаць гадоў таму назад наведвалі гурткі па ліквідацыі непісьменнасці. Аб тым часе зараз тут амаль ніхто не ўспамінае. Не таму, што ён такі ўжо даўні, проста чарада падзей закланіла сабой клопаты тых дзён. Прышоў новы час са сваімі інтарэсамі і запатрабаваннямі, у памяці людзей стала сцірацца тое, што раней здавалася значным і важным.

Не паглыбляўся ва ўспамін аб часе ліквідацыі непісьменнасці і сакратар партарганізацыі калгаса Уладзімір Кірыленак, калі раскаваў нам аб тым, чым займаецца партарганізацыя сёння. І як аб радавой, звычайнай з'яве паведаміў, напрыклад, што з мінулага года ў калгасе працуе ўніверсітэт культуры.

Універсітэт у калгасе... Што ж, дзіўнага ў гэтым нічога няма. Колькі іх з'явілася за апошнія гады ў нашых сёлах! Колькі калгаснікаў, і маладых і пажылых, слухаюць цяпер лекцыі аб музыцы Мусарскага і Чайкоўскага, аб жыццёвым шляху і Левітана, аб паэзіі Пушкіна і Янкі Купалы.

Але мы зацікавіліся гэтым універсітэтам.

Дарогай ведаў

— Як узнік наш калгасны ўніверсітэт? — перапытае Уладзімір Пятровіч. — Да гэтага, можна сказаць, нас вымусіла само жыццё. Цяга да ведаў, культуры ў нашых людзей вялікая. Як яе задаволіць? Так і нарадзілася думка аб стварэнні свайго ўніверсітэта культуры.

Пачалі з таго, што паехалі за вопытам у суседні калгас «Перамога», дзе ўніверсітэт існуе ўжо некалькі год. Многае перанялі, але і па-свойму сёе-тое зрабілі.

Кіруе ўніверсітэтам савет на чале з дырэктарам — настаўнікам Каменскай адзінаццацігодкі Барысам Зельдзіным.

Галоўная задача нашага ўніверсітэта — выхаванне новага чалавека. Пашырыць круггляд, узбагаціць ведамі, увесці простага калгасніка ў прыгожы мір літаратуры, мастацтва — вось важнейшы бок яго дзейнасці. Акрамя таго, у навучальным плане ўніверсітэта адведзена месца такім тэмам, як, напрыклад, выхаванне дзяцей, культура паводзін, захаванне і ўмацаванне свайго здароўя.

Часта заняткі выходзяць за рамкі простага лекцыі. Была, напрыклад, у плане ўніверсітэта тэма: «Залатая восень» у літаратуры і мастацтве». Рыхтавала яе настаўніца Плоткіна разам са сваімі вучнямі. Рэбаты ўпрыгожылі зал клубна асеннім лісцем, малюнкамі, падрыхтавалі тэматычны канцэрт. Пасля лекцыі, якая, дарчы спадабалася ўсім слухачам, выступалі некаторыя калгаснікі. Яны дапаўнялі расказ настаўніцы блізкімі ім фактамі з мінулага і ця-

перашняга вёскі, гаварылі аб тым, што прынесла восень брыгадзе, аб тых, чымі рукамі вырашчаны шчодрый плады зямлі.

У другі раз у гэтай жа брыгадзе была прачытана лекцыя аб рускіх мастаках-пейзажыстах. Настаўнікі Каменскай школы добрасумленна падрыхтавалі і гэту тэму, падобралі лепшыя рэпрадукцыі з карцін Левітана, Шышкіна, Рэбіна, Айвазоўскага і другіх выдатных мастакоў, падрабязна расказалі слухачам аб кожным з іх. Калгаснікі потым жартавалі:



Міхаіл ЯЧНЫ, механізатар, майстар выдатнай службы і калгасны мастак.

— Мы на вас пакрыўдзіліся. З-за гэтай лекцыі лепшага свайго трактарыста Мішу Ячнага трацім: збіраецца ў мастацкае вучылішча пайсці.

Вялікі інтарэс у слухачоў выклікала размова аб сучаснай савецкай літаратуры. З лекцыяй аб Вялікім Кастрычніку ва ўніверсітэце выступаў удзельнік рэвалюцыі Сідарэнка, які ў тым гістарычным дні сустракаўся з Леніным.

Лекцыі аб літаратуры і мастацтве суправаджаюцца, як правіла, тэматычнымі канцэртамі, аб дасягненнях навукі і тэхнікі — дакументальнымі кінафільмамі. Некалькі разоў савет ўніверсітэта арганізоўваў паездкі калгаснікаў у Бабруйскі музычна-драматычны тэатр.

Па шляху дэмакратыі

Аўтарытэт ўніверсітэта культуры расце з кожнымі новымі заняткамі. Яго выхаваўчы ўплыў можна заўважыць на цэлым радзе з'яў. У нашых бібліятэках — а іх у калгасе тры — павялічыўся да паўтары тысячы лік чытачоў. Але калі гаварыць аб выхаванні калгаснікаў, аб тым, як расце свядомасць людзей,

мяняецца іх псіхалогія, павышаецца адукацыйны і культурны ўзровень, то тут «вінаваты» не адзін універсітэт. Увесь лад калгаснага жыцця фарміруе новага чалавека, ломіць заскарылыя традыцыі і звычкі, стварае новую мараль. Нездарма ж у Праграме КПСС запісана, што калгас — гэта школа камунізму для сялянства.

Зразумела, усё гэта робіцца не само сабой. Узяць хоць бы калгасную дэмакратыю. Восем год назад старшынёй праўлення калгаснікі абралі старога камуніста Фёдара Нікіфаравіча Шараварава, які да гэтага працаваў начальнікам абласнога ўпраўлення сельскай гаспадаркі. Спачатку ўсіх здзівілі яго незвычайныя паводзіны. З рознымі справамі, вялікімі і малымі, людзі, як і раней, ішлі да старшыні. А ён: «Добра, вось збіраецца праўленне, параімся...». Фёдар Нікіфаравіч не браў на сябе рашэнне ўсіх пытанняў зусім не таму, што баўся адказнасці. Ён хацеў даць у поўнай меры адчуць гэту адказнасць кожнаму члену праўлення. Адгэтуль — больш добрасумленны адносіны калгаснікаў да працы, непрымірмасць да гультаёў. З другога боку, зусім зразумелая павяда да звання члена праўлення. Цяпер у нас абы-каго ў праўленне не абіраюць. За кожную кандыдатуру — бой.

Прышлі мы і да такога рашэння: пашырыць склад праўлення да 15 чалавек. Трэба сказаць, справа ад гэтага толькі выйграла: узмацніўся кантроль у брыгадах.

Паргбюро і праўленне стараюцца як мага шырэй развіваць калгасную дэмакратыю. Карысць ад гэтага двайная: з аднаго боку, любое пытанне можна вырашыць дакладней, а з другога — адказнасць калгаснікаў за агульную справу павышаецца.

На крыллях навукі

Сучасны калгас — складанае сельскагаспадарчае прадпрыемства. Колькі ў нас тэхнікі: аўтамабіляў, трактараў, сельгасмашын! На фермах — аўтапалкі, падвясныя дарогі, кормападрыхтоўчыя ўстаноўкі. Многа тэхнікі працуе на электраэнергіі — розныя станкі ў майстэрнях, механізмы на токах, у свірнях, на фермах.

Кіраваць такой гаспадаркай не проста. Патрэбны людзі, якія добра ведаюць машыны, аграномію, заатэхніку. І калгасыхаваў такіх людзей. Толькі ў нашай арцелі працуюць 14 спецыялістаў сельскай гаспадаркі. На чале дзвюх брыгад стаяць аграномы. Два аграномы вядуць насенную гаспадарку. Самыя вялікія фермы ўзначальваюць таксама спецыялісты — ветфельчар, заатэхнікі.

Справа ідзе да таго, што хутка кожным участкам грамадскай вытворчасці будзе кіраваць спецыяліст. Калгас кланатліва вырошчвае патрэбныя кадры. Многія калгаснікі вучацца завочна ў сельскагаспадарчых тэхнікумах і ў ву. А, напрыклад, Іну Юшкевіч праўленне накіравала ў Беларускаю сельскагаспадарчую акадэмію. Яна займаецца на планавана-эканамічным факультэце. Калгас выплачвае ёй стыпендыю. Ды і хто ў нас цяпер не вучыцца — жывёлаводды, шафёры, трактарысты. Не павышаць пастаянна сваёй кваліфікацыі калгаснікам проста нельга.

Большасць нашых шафёраў, напрыклад, зусім нядаўна мела кваліфікацыю трэцяга класа. Сёлетняй зімой амаль усе вадзіцелі — 16 чалавек — вучыліся на курсах, а цяпер здаюць экзамены на другі і трэці класы. Аплату за навучанне шафёраў узяў на сябе калгас. А з адукаванымі кадрамі, якія ведаюць сваю справу, лягчэй стала весці гаспадарку.

3 думкай пра чалавека

Клопаты аб вытворчасці, яе росце і развіцці павінны абавяз-

кова спалучацца з клопатамі аб працоўным чалавеку. Гэта закон калгаснага жыцця, за ажыццяўленнем якога мы строга сочым.

У калгасе добра аплошваецца працадзень. Павялічылася вытворчасць малака і мяса. Колькасць буйнай рагатай жывёлы дасягнула 36 галоў на кожную сто гектараў зямлі. Так што агульны прыбытак за год утварыўся немалы — 511 тысяч рублёў. Гэта і дазволіла добра аплаціць працу калгаснікаў.

У нас даўно ўжо ажыццяўляецца штомесячнае авансаванне членаў арцелі, ужываецца дадатковая аплата ва ўсіх галінах, уведзена пенсійнае забеспячэнне. Мужчывым пенсія налічваецца з 60 год, жанчывым — з 55. Пенсіянеры карыстаюцца прысядзібным участкам, трымаюць скаціну ў асабістай гаспадарцы. Усяго ў нас пенсію атрымліваюць ужо 50 калгаснікаў. Вялікая, дружная сям'я — калгас не пакідае ніводнага чалавека без падтрымкі ў любым выпадку.

Ужо ў гэтым годзе калгас дапамог падлячыцца ў санаторыях шасці калгаснікам — свінарцы Ірыне Мяснік, скотніку Тамашу Рынейскаму і іншым.

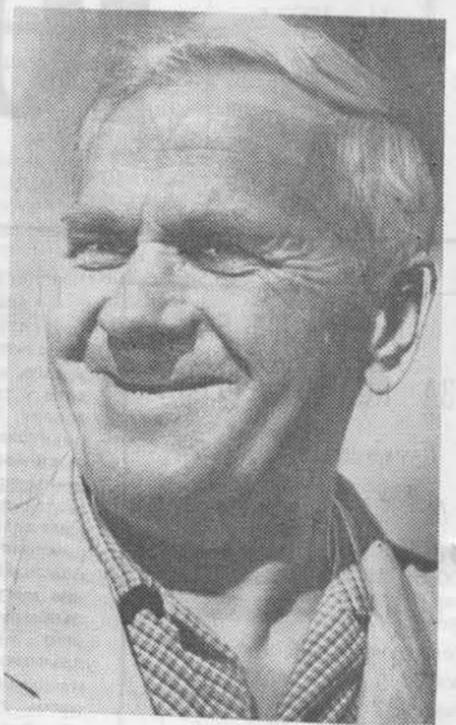
У калгасе расце лік сапраўдных герояў працы. Бывае, збіраюцца з якога-небудзь урачыстага выпадку нашы людзі ў клуб, агледзішыся вакол: неба зорнае — ордэнаў і медаліў столькі. Трыццаць ардэнаносцаў у калгасе. Усе яны апраўдваюць сваёй добрасумленнай працай высокія ўрадавыя ўзнагароды.

А вазьміце нашу калгасную шматтыражку, пагартайце падшыўку. Гэта шасцігадовы летапіс калгаса, зборнік расказаў пра людзей працы і іх подзвігі. Колькі іх, гэтых подзвігаў, што-дзённа здзяйсняецца на палях і фермах. А як дружна прайшла сёлета ў калгасе сяўба! У поле машыны выйшлі 25 красавіка, і ўжо праз тыдзень ранняя ярэвія былі пасеяны. Потым усе брыгады хутка закончылі пасадку бульбы і кукурузы.

Ідзе напружаная барацьба за выкананне абавязальнасцяў пятага года сям'ягодкі. Прадметам асаблівых клопатаў з'яўляецца кармавая база, бо наш калгас спецыялізуецца на малочна-мясной жывёлагадоўлі. Сёлета мы пасялі 230 гектараў кукурузы. Толькі за кошт кукурузы і кармавога дубіну калгас закладзе па дзевяці тон еласу на кожную карову і па тры тоны — на свінаматку. Трывалая кармавая база дазволіць нам даць 54,4 цэнтнера мяса ва ўбойнай вазе на сто гектараў ворыва і 11,5 цэнтнера на сто гектараў іншых угоддзяў. Малака атрымаем па 330 цэнтнераў на сто гектараў зямлі.

Што гэтыя абавязальнасці будуць выкананы, сумнявацца не даводзіцца. Нашы калгаснікі даражаць сваім словам, умеюць трымаць яго. У гэтым таксама адчуваецца выхаваўчая работа, якую праводзіць партыйная арганізацыя і праўленне. Не выпадкова, пачаўшы свой расказ з калгаснага ўніверсітэта культуры, я стаў гаварыць аб рэчах, якія, здавалася б, далёкія і адлеглыя па мастацтву, і ад універсітэта наогул. Гэта, вядома, важная, але не галоўная форма ўплыву на людзей. Увесь калгасны лад — вось сапраўдны ўніверсітэт для сялянства.

І. МІЦКЕВІЧ,
А. ПРЫХОДЗЬКА,
Бабруйскі раён.



Фёдар Нікіфаравіч ШАРАВАРАУ, старшыня калгаса.

ХРОНІКА

♦ 22 мая 1963 года ў Савецкім Саюзе зроблен чарговы запуск штучнага спадарожніка Зямлі «Космас-17».

Спадарожнік выведзен на арбіту з параметрамі: пачатковы перыяд абарачэння — 94,82 хвіліны, максімальная адлегласць ад паверхні Зямлі (у апогеі) — 778 кіламетраў, мінімальная адлегласць (у перыгеі) — 260 кіламетраў.

Устаноўленая на спадарожніку апаратура працуе нармальна.

♦ Пастаянны прадстаўнік Савета Міністраў Беларускай ССР пры Савецкім Міністраў СССР Гарачкін А. В. прыняў намесніка генеральнага сакратара ААН, выканаўчага старшыню бюро тэхнічнай дапамогі ААН пана Давіда Оуэна.

♦ Прэзідыум Акадэміі навук БССР прыняў рашэнне аб удзеле беларускіх вучоных у даследаваннях па праграме Міжнароднага года спакойнага Сонца, маючых адбыцца з 1 студзеня 1964 года па 31 снежня 1965 года.

Зараз у Акадэміі навук БССР вядзецца падрыхтоўка да МГСС. На геофізічнай станцыі АН БССР у Пleshчаніцах заканчваецца ўстаноўка новай апаратуры. Станцыя гэта ўключана ў сетку апорных станцый Міжнароднага года спакойнага Сонца.

♦ У Рабаче падпісана гандлёвае пагадненне паміж Марока і Кубай тэрмінам на тры гады.

Пагадненнем прадугледжваецца, што Марока на працягу гэтага перыяду закупіць на Кубе мільён тон сахару-сырцу, а таксама будзе імпартаваць тытунь.

У сваю чаргу, Марока паставіць Кубе кансервы і сардзіны, рыбную муку, фасфаты і пробкавую кару.

♦ У прамысловасці Беларусі ўсё больш шырокае прымяненне знаходзіць прыродны газ. Гэты від паліва выкарыстоўваюць ужо больш 270 прамысловых і камунальна-бытавых прадпрыемстваў.

♦ Пры Пінскай музычнай школе адкрыты новы клас старажытнага беларускага інструмента — цымбал.

♦ Сельскія медыцынскія ўстановы Віцебскай вобласці папоўняцца сёлета больш чым 300 новымі спецыялістамі.



Закончаны працоўны дзень на палях. Адкладзены ўсе дамашнія справы, калгаснікі ідуць у клуб. Сёння ў Бярозаўцах чарговыя заняткі ўніверсітэта культуры.

НАШЫ ЗАКОНЫ, НАША МАРАЛЬ

Адказваем земляку Ракіцкаму

[Пачатак на 3-й стар.]

сы, якія не плацяць вялікія пенсіі. Тады старым дапамагаюць дарослыя дзеці, якія працуюць у калгасе. Але напамінаем яшчэ раз: у кожнай калгаснай сям'і ёсць свая прысядзібная гаспадарка, якая дае добрыя даходы. У калгасах ёсць дамы для састарэлых.

ПЫТАННЕ ВОСЬМАЕ: Чаму ў вас пакрытыя цэрквы?

Адказам на гэта пытанне можа быць выказванне нашага сучасніка з ЗША Данііла Федарука, які ў якасці турыста ў мінулым годзе наведаў Мінск. Ён

пісаў: «У нас у Амерыцы гавораць, што ў Савецкім Саюзе пакрытыя ўсе цэрквы і што людзям няма дзе памаліцца. Мне захацелася самому паглядзець, ці праўда гэта. Пайшоў я па Мінску, знайшоў царкву. Была нядрэжана, але ў царкве было ўсяго 5—6 старых. Моладзі не было. Юнакоў і дзяўчат больш вабяць паркі, тэатры, клубы, стадыёны. А калі ў каго ёсць жаданне маліцца, можа маліцца».

Цэрквы ў нас ніхто не забараняў. Яны ёсць. Справа ў тым, што застаецца ўсё менш і менш людзей,

у якіх з'яўляецца патрэба маліцца.

ПЫТАННЕ ДЗЕВЯТАЕ: Чаму ў вас адна партыя?

У нашай краіне няма вярхоўных класаў і таму няма некалькіх партый, якія б абаранялі інтарэсы гэтых класаў. У СССР інтарэсы рабочых, сялян і інтэлігенцыі супадаюць. Усе яны робяць адну агульную справу, будуць новае грамадства — камунізм. Камуністычная партыя ўзначальвае гэту вялікую справу. Наш народ дзяржае сваёй партыі, таму што ведае: яна заўсёды і ўсюды адстаяе яго інтарэсы.

Апрача таго, у нашай краіне існуе многа масавых арганізацый, якія адстаяюць інтарэсы народа. Вось, напрыклад, прафсаюзы. Гэта самая масавая арганізацыя працоўных. Яе роля вялікая. Напрыклад, без згоды прафсаюза дырэктар не мае права звольніць рабочага.

У ЗША існуюць дзве партыі, якія па чарзе прыходзяць да ўлады, — рэспубліканская і дэмакратычная.

Але ад таго, што да ўлады прыходзіць то адна, то другая група магнэтаў капіталу, у амерыканскага народа жыццё не становіцца лягчэйшым і амерыканская «дэмакратыя» не становіцца больш сапраўднай.

ПЫТАННЕ ДЗЕСЯТАЕ: Чаму людзі, якія паехалі з Амерыкі ў Савецкі Саюз, не пішуць сваім знаёмым пісьмаў?

На гэта пытанне нам цяжка адказаць, таму што мы не ведаем тых людзей, якія не пішуць. Калі вы іх ведаеце, напішыце нам. Мы знойдем іх тут і даведземся, чаму яны не падаюць вестак сваім сябрам. Мы часта цікавімся жыццём рэмігрантаў на Бацькаўшчыне. Бываем у многіх з іх, размаўляем, цікавімся, як яны ўладкаваліся, ці задаволены работай. Часам яны самі раскажваюць аб тым, што пішуць ім сябры з-за мяжы. Аб усім гэтым мы раскажваем на старонках нашай газеты.

ПЫТАННЕ АДЗІНАЦАТАЕ: Чаму вы не пішаце, што ў вас такая высокая плата за кватэру?

Таму што гэта хлусня. Аб гэтым мы ўжо не адной-

чы пісалі, аб гэтым не раз гаварылі самі турысты, якія прыежджалі ў нашу краіну. Але лепшым адказам на гэта пытанне можа служыць пісьмо рэмігранта С. Афанасьева з ЗША, якое мы друкуем у гэтым нумары. Пачытайце яго.

ПЫТАННЕ ДВАНАЦАТАЕ: Чаму ў вас чалавек не мае права мець сваё ўласнае прадпрыемства?

А для чаго ж, па-вашаму, наш народ рабіў у 1917 годзе сацыялістычную рэвалюцыю? Іменна тады рабочыя і сяляне змагаліся за тое, каб у нашай краіне не было прыватнай уласнасці на сродкі вытворчасці, каб адзін чалавек не меў права эксплуатаваць другога і жыць на чужы кошт. Уласнае прадпрыемства вядзе да ўзбагачэння адзінак, беднасці мільёнаў. Таму мы супраць уласнага прадпрыемства.

ПЫТАННЕ ТРЫНАЦАТАЕ: Чаму вы пішаце, што ў вас няма багатых і бедных? На самай справе гэта зусім не так.

У нас сапраўды няма багатых і бедных. Але няма і роўнай аплаты за неадвольную работу. Праца інжы-

нера, высокакваліфікаванага рабочага, пісьменніка, вучонага аплачваецца значна вышэй, чым праца прыбіральшчыцы і рознарабочага. І гэта зразумела, таму што праца вучонага патрабуе больш ведаў, працы і сіл, чым праца некваліфікаванага рабочага. У нашай жа краіне, як вядома, аплата ажыццяўляецца па прынцыпу: ад кожнага па здольнасцях, кожнаму па працы. Гэта стварае стымул, дзякуючы якому кожны чалавек імкнецца атрымаць адукацыю і працаваць лепш.

Таму і выходзіць, што адзін чалавек атрымлівае грошай больш за сваю працу, а другі менш. Жыццёвы ўзровень адпаведны ў кожнага з іх. А для таго, каб стаць спецыялістам, патрэбны толькі здольнасці і жаданне.

Ці задаволілі вы вас сваімі адказамі, земляк Ракіцкі, не ведаем. У нас было самае шчырае жаданне гэта зрабіць.

Раім вам: рэгулярна чытайце нашу газету і вы будзеце ведаць аб усім, што адбываецца на вашай бацькаўшчыне.

Указ Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР Аб узнагароджанні грамадзян Германскай Дэмакратычнай Рэспублікі кінарэжысёраў Анелі і Андрэ Торндайк ордэнамі Леніна

За стварэнне выдатнага мастацка-дакументальнага фільма «Рускі цуд», які ярка і праўдзіва адлюстравуе гістарычны шлях, пройдзены народам СССР за гады Савецкай ўлады, паказаў глыбокае разуменне аўтарамі фільма савецкай рэчаіснасці і іх гарачае імкненне да далейшага развіцця і ўмацавання культурных сувязей паміж народамі СССР і ГДР, узнагародзіць аўтараў фільма грамадзян Германскай Дэмакратычнай Рэспублікі кінарэжысёраў Торндайк Анелі і Торндайк Андрэ ордэнамі Леніна.

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР
Л. БРЭЖНЕУ.

Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР
М. ГЕАРГАДЗЕ.

Масква, Крэмль,
17 мая 1963 г.

К І Н О

РУСКІ ЦУД

У нашай краіне ведаюць і любяць творчасць кінаталістаў рэжысёраў-дакументалістаў Германскай Дэмакратычнай Рэспублікі Анелі і Андрэ Торндайк. І вось цяпер Анелі і Андрэ Торндайк закончылі свой новы фільм — «Рускі цуд».

Словы М. С. Хрушчова з яго прамовы, якая прагучала на дзевятай агульнагерманскай рабочай канферэнцыі ў Лейпцыгу 7 сакавіка 1959 года, служаць эпіграфам да сцэнарыя ды і самага фільма: «Тыя, хто будзе сваю палітыку на запалохванні недастаткова свядомых людзей камунізмам, будзе горка расчараваны, калі гэтыя людзі даведваюцца, што камунізм гэта не пудзіла, што ён нясе іччасце ўсяму чалавецтву. Камунізм — гэта зара будучыні ўсіх народаў».

Аб тым, як савецкія людзі будуць камунізм, і раскажвае фільм «Рускі цуд». Ён дапамагае мільёнам людзей убачыць гераічны шлях нашай краіны, вялікі подзвіг савецкага народа, які пабудоваў сацыялізм і ўжо цяпер адчыняе дзверы ў камуністычнае грамадства.

Першая серыя ахоплівае перыяд з 1917 па 1930 гады. Другая — пакажа сённяшні дзень Савецкай краіны. Аўтары не ставілі перад сабой задачу адлюстравання ўсе бакі нашага жыцця, гэта было б немагчыма. Яны абралі некалькі асноўных, найбольш важных праблем і характэрных з'яў, вакол якіх і сканцэнтраваны жывыя, разгорнутыя эпізоды, якія назіраюцца ў самай гудшчыні савецкай рэчаіснасці. Прычым у другой серыі яны звяртаюцца да некаторых аб'ектаў, гарадоў, вёсак, людзей, якія паказаны ў першай серыі. Гэты прыём дапамагае перадаць у дзяснін жыццё краіны і народа, пераканаўча раскрыць дынаміку барацьбы і перамогі.

Для фільма было знята 60 000 метраў арыгінальнага матэрыялу аб жыцці СССР і адабрана 90 000 метраў архіўнай гістарычнай кінахронікі. Рэжысёры даследавалі і знайшлі новыя дакументы, якія датычацца Расіі ў кінаархівах многіх краін, у прыватнасці, Англіі, Францыі, Чэхаславакіі,

Акрамя цэнтральнага архіва ў Маскве, яны звярнуліся да новых крыніц, вывучылі кіналетаніс мінулых і цяперашніх год, які захоўваецца на студыях кінахронікі Ленінграда, Баку, Кіева, Алма-Аты, Новасібірска, Сярдлоўска...

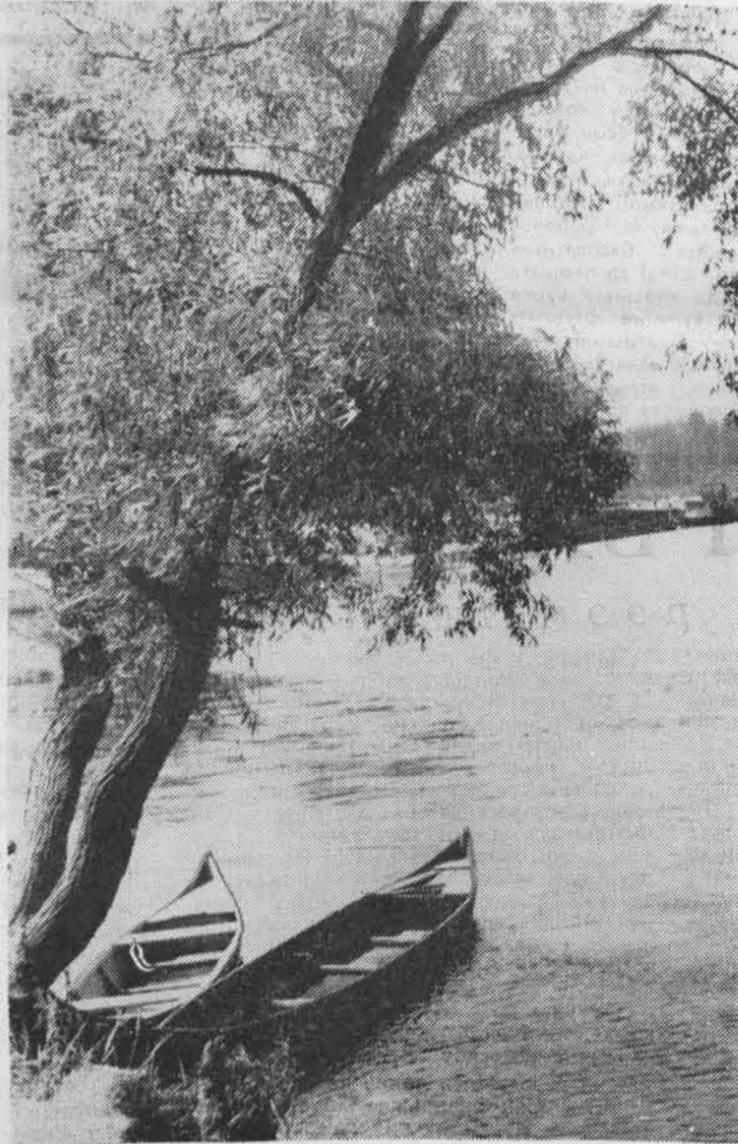
Вось некаторыя картачкі каталога: «Царская катарга і ссылка», «Інтэрвенцыя з Захаду», «Суботнікі» і іншыя. Рэдкасныя дакументы мінулага занялі значнае месца ў першай серыі карціны «Рускі цуд». Але, безумоўна, самае галоўнае ў «Рускім цудзе» — здымкі сённяшняга савецкага жыцця, адлюстраванага з вялікай любоўю да чалавека, з вялікай увагай да дэталю.

Глыбокае пранікненне ў гістарычны матэрыял і сённяшняе жыццё, умненне бачыць мінулае вачыма сучаснікаў, сродкамі мастацкай публіцыстыкі растлумачыць мільёнам глядачоў тыя сусветна-гістарычныя працэсы, якія адбыліся ў нашай краіне, яшчэ чатыры дзесяцігоддзі таму назад жабрацкай і адсталай, а цяпер ідучай у авангардзе прагрэсіўнага чалавецтва, — вось чым характэрна майстэрства Торндайкаў у фільме «Рускі цуд».

У фільме прадстае гераічны вобраз нашага народа, які вядзе партыю па ланіскаму шляху. Кожны кадр прасякнуты вялікай любоўю да савецкіх людзей, верай у перамогу камунізма.

«Рускі цуд» толькі пачынае свой шлях, яшчэ толькі выходзіць на экраны свету. Некалькі дзён назад пачалася дэманстрацыя фільма на радзіме яго стваральнікаў, у ГДР. У канцы чэрвеня будзе падрыхтаван рускі варыянт фільма. Фільм будзе паказаны на трэцім кінафестывалі ў Маскве.

Што мы лічым у фільме галоўным? — гаворыць Андрэ Торндайк. — Паказаць свету, што, узяўшы лёс у свае рукі, народ зможа пераўтварыць сваё жыццё, сваю краіну... Гледзячы на тое, што адбылося ў мінулыя дзесяцігоддзі ў Расіі, працоўныя людзі зямлі гавораць: так, трэба жыць! Камунізм нясе шчасце ўсяму чалавецтву — вось галоўная ідэя нашага фільма, вось мэта «Рускага цуда».



Нёман.

Фотаэцюд О. Фёдарова.

ПРЫГАВОР ВЫНЕСЕНЫ

БОН, 21 мая. (ТАСС). Да 15 год турмы прыгаварыў суд у Кобленцы былога эсэсаўца Хойзера, які вінаваты ў зверствах і масавым знішчэнні мірнага насельніцтва Савецкай Беларусі ў гады вайны. Яго саўдзельнік Штарк прыгавораны да пажыццёвага турэмнага зняволення. Другія злачынцы, справы якіх разбіраліся на працэсе, атрымалі ад 3,5 да 10 год турмы.

Перад вынесеннем прыговору старшыня суда зрабіў заяву, у якой падкрэсліў, што для працэса важнае значэнне мелі дакументы і матэрыялы, якія былі перададзены суду Савецкім урадам. Гэтыя дакументы, сказаў ён, мелі вялікае значэнне і былі настолькі яснымі, што мы атрымалі выразную карціну масавых забойстваў у Беларусі.

Трэба адзначыць, што дадзенага судоўскага адзнака савецкім дакументам, якія бяспрэчна даказалі віну тых, хто сядзеў на лаве падсудных у Кобленцы, разыходзіцца з вынесеным прыгаворам. Хойзер, які кіраваў знішчэннем дзесяткаў тысяч людзей заслугу мае ні ў якім разе не меншага пакарання, чым яго спадручны Штарк.

Міхась МАШАРА

Мой Нёман

Грукочыць стальныя калёсы,
і струнамі рэйкі звіняць.
Я рады...
Мне зноў давалося,
мой Нёман,
з табой пабываць.
Юнацтва ішаслівае кожны
у сэрцы, як скарб, беражэ.
Мой Нёман,
шырокі, прыгожы,
ты стаў мне лямчэ даражэй.
Ты коціш празрыстыя хвалі
праз нашы палаткі, дугі,
ты бачыш,
мы дужымі сталі, —
квітнее наш край дарагі.
Юнацтва маё ў непагоду
прайшло на тваіх берагах,
як многа суровых нягодаў
ляжала на нашых шалхах.
Мой Нёман...
Лагодны ты сёння
і сніш пэўна светлыя сны,
ішаслівы,
як ўсё Панямонне,
залітае сонцам вясы.
Грукочыць стальныя калёсы,
і струнамі рэйкі звіняць.
Я рады...
Мне зноў давалося,
мой Нёман,
з табой пабываць.

Недзе далёка—
атамныя выпрабаванні...
А тут, на Палесці,
над раздоллем духмяных траў
выспявалі такія прыгожыя ранні,
такія блакітныя ціхія ранні, —
і дуб,
як юнак прад вачыма любові,
маўчаў,
зачарованы сінім спакоем,
свежай зямлі медастоем,
зялёным лясным прыбоем,
бярозавай чысцінёю,
русакосяю, юнай табою —
нявестай маёю.
І я прад вачыма

вечнай зямное любові
цвёрда на роднай зямлі стаю,
шукаю у сэрцы пшчотныя ціхія
словы,
ды словы закляцця
скажу:
— Каб атамныя выпрабаванні
не дыхалі смерцю
на ціхіх ранні
Мікола КУПРЭУ.

РЭДАКЦЫЯННАЯ КАЛЕГІЯ.

НАШ АДРАС
Мінскі, Ленінскі праспект, 77.
Дом друку. Рэдакцыя газеты «Го-
лас Радзімы».